
Kindergeneeskunde

Neonatologie

Patiënteninformatie

Infecties bij pasgeborenen

Groep B Streptokokken (GBS)

Slingeland Ziekenhuis

Algemeen

Pasgeboren baby's kunnen ziek worden door infecties. Als dat binnen drie dagen na de geboorte gebeurt, spreken we van een vroege vorm van een infectie. De infectie kan mild verlopen maar kan ook leiden tot bijvoorbeeld een hersenvliesontsteking, longontsteking of een bloedinfectie. Een veelvoorkomende bacterie die een infectie kan veroorzaken bij pasgeboren baby's, is de Groep B Streptokok (GBS). In deze folder leest u daar meer over.

U ontvangt deze folder omdat u:

- zwanger bent en u een verhoogd risico heeft op het overdragen van deze bacteriën;
- uw pasgeboren baby (mogelijk) een infectie heeft.

In deze folder leest u over de mogelijke oorzaken van de infectie door GBS, de risicofactoren, de verschijnselen en de behandel mogelijkheden.

Groep B streptokokken

Streptokokken zijn bacteriën die zich vooral in de darmen bevinden en soms ook in de baarmoedermond of vagina. Er bestaan verschillende soorten streptokokken. De Groep B Streptokok (GBS) is er een van. Ongeveer één op de vijf zwangere vrouwen draagt GBS bij zich. In de meeste gevallen zonder dat ze er last van hebben en dus zonder dat ze het weten. In sommige gevallen veroorzaakt GBS een blaasontsteking.

Besmetting

Baby's kunnen op drie manieren worden besmet met GBS:

- In de baarmoeder: als de vliezen zijn gebroken, kunnen de bacteriën terechtkomen in het vruchtwater en ook de baby bereiken.
- In de vagina: als er Groep B streptokokken aanwezig zijn in en rond de vagina, kan de baby tijdens de uitdrijvingsfase van de bevalling besmet worden.
- Na de geboorte: dit gebeurt dan meestal in de eerste dagen na de bevalling via de handen van een volwassene. De kans op besmetting neemt af als de baby 12 weken oud is.

De meeste kinderen die bij hun geboorte besmet worden met GBS, merken daar niets van. De bacterie is dan wel terug te vinden aan de buitenkant van hun lichaam, maar zij worden daar niet ziek van.

1 op de 1000 pasgeborenen die per jaar in Nederland worden geboren, worden wél ziek door GBS.

Verschijnselen bij de baby

Bij baby's die ziek worden door besmetting met GBS, zien we vaak de volgende verschijnselen:

- een grauwe kleur;
- ander gedrag (bijvoorbeeld klaaglijk huilen of lusteloosheid);
- slecht drinken;
- een te lage (lager dan 36 °C) of te hoge (hoger dan 38 °C) lichaamstemperatuur;
- een snelle of kreunende ademhaling waarbij de neusvleugels bewegen.

De ziekte kan zich snel ontwikkelen, soms binnen enkele uren. Het is daarom belangrijk om bij deze verschijnselen direct contact op te nemen met de verloskundige (als uw kind nog geen 10 dagen oud is), de huisarts of huisartsenpost.

Kans op een infectie met GBS

De kans dat een kind ziek wordt door een GBS-besmetting, is groter als er sprake is van één of meer van de volgende risicofactoren:

- Langdurig gebroken vliezen (langer dan 18-24 uur).
- Een vroeggeboorte (korter dan 37 weken zwangerschap).
- Temperatuursverhoging van de moeder tijdens de bevalling (hoger dan 38.0 °C, rectaal gemeten).
- Teken van een ernstige infectie (bijvoorbeeld bloedvergiftiging) bij de moeder rondom de bevalling.
- Een infectie of verdenking op een infectie bij een ander kind in het geval van een meerlingzwangerschap.
- Dragerschap bij de moeder tijdens de zwangerschap (bijvoorbeeld door een urineweginfectie of uitstrijkje waarbij GBS is geconstateerd).
- Een eerder gebaard kind dat een GBS-ziekte heeft gehad.

Behandel mogelijkheden tijdens de bevalling

Om de kans op besmetting van de pasgeborene te verkleinen, kan worden overwogen om de zwangere tijdens de bevalling antibiotica (bij voorkeur penicilline) te geven. Dit gebeurt bij één of meer van de volgende risicofactoren:

- als u een ouder kind heeft dat een GBS-ziekte heeft gehad;
- als bekend is dat u tijdens de zwangerschap de GBS-bacterie bij u draagt;
- bij een vroeggeboorte waarbij de vliezen langdurig zijn gebroken;
- als u tijdens de bevalling koorts heeft.

Behandel mogelijkheden bij (mogelijke) infectie pasgeborene

Als een pasgeboren baby (mogelijk) een infectie heeft, wordt hij in het ziekenhuis behandeld met antibiotica via een infuus. Antibiotica wordt in ieder geval voorgesteld bij één van de volgende verschijnselen:

- tekenen van een ernstige infectie bij het kind;
- tekenen van een ernstige infectie (bijvoorbeeld bloedvergiftiging) bij de moeder rondom de bevalling;
- een infectie of verdenking op een infectie bij een ander kind in het geval van een meerlingzwangerschap;
- als er ten minste twee risicofactoren en/of ziekteverschijnselen aanwezig zijn bij het kind.

Tijdens de opname in het ziekenhuis wordt onder andere bloedonderzoek gedaan om na te gaan of er daadwerkelijk sprake is van een infectie. Soms is een ruggenprik nodig. Er kan dan worden onderzocht of er sprake is van een hersenvliesontsteking.

Gevolgen van besmetting met GBS bij de baby

Een infectie met GBS kan een longontsteking (pneumonie), bloedinfectie (sepsis) of een hersenvliesontsteking (meningitis) veroorzaken. Hoe de ziekte zich ontwikkelt is afhankelijk van de weerstand van de baby, de duur van de besmetting voordat de behandeling start en vermoedelijk van het type GBS-bacterie. Als de ziekte ernstig verloopt, is er een verhoogde kans op blijvende schade, zoals blindheid, doofheid en ernstige lichamelijke en/of geestelijke handicaps. Ongeveer 5% van de baby's die ziek wordt door de GBS-bacterie, overlijdt hieraan.

Contact opnemen

Bent u (weer) thuis, neem dan direct contact op als uw baby:

- een grauwe kleur krijgt;
- ander gedrag laat zien (bijvoorbeeld klaaglijk huilt of lusteloos is);
- slecht drinkt;
- een te lage (lager dan 36 °C) of te hoge (hoger dan 38 °C) lichaamstemperatuur heeft;
- snel of kreunend ademhaalt waarbij de neusvleugels bewegen.

Neemt u bij deze verschijnselen contact op met de verloskundige (als uw kind nog geen 10 dagen oud is), de huisarts of huisartsenpost.

Stichting Ouders Groep B Streptokokken

Er is een Stichting Ouders Groep B Streptokokken, Stichting OGBS. Deze stichting is opgericht door en voor ouders van kinderen die besmet zijn geraakt met GBS. Voor meer informatie: www.ogbs.nl

Vragen

Heeft u vragen? Neemt u dan contact op met de secretaresse van de polikliniek Kindergeneeskunde, telefoonnummer (0314) 32 95 96. Buiten kantooruren kunt u bellen met de kinderafdeling, telefoonnummer (0314) 32 92 96.

Hoe gaan wij om met vertrouwelijke gegevens van uw kind

Zodra uw kind in het ziekenhuis komt, leggen wij persoonlijke gegevens over hem/haar digitaal vast. Die gegevens zijn geheim. Alleen de arts die uw kind behandelt en de zorgverleners die bij de behandeling betrokken zijn mogen deze gegevens inzien. U mag de gegevens van uw kind inzien als uw kind jonger is dan 12 jaar. Is uw kind 12 jaar of ouder, dan moet uw kind hiervoor toestemming geven.

Het ziekenhuis is verplicht om de kwaliteit van zorg te bewaken en verbeteren. Daarom kan het nodig zijn om gegevens te verstrekken aan personen binnen of buiten het ziekenhuis. Het verstrekken van gegevens is aan wettelijke regels gebonden (zie het 'Privacyreglement Patiënten', vraag ernaar bij uw zorgverlener). De kinderartsen vinden dat ook artsen die werkzaam zijn bij het consultatiebureau alle belangrijke medische informatie over uw kind moeten hebben. Deze informatie wordt daarom standaard doorgestuurd aan de arts van het

consultatiebureau en zo nodig de schoolarts. Mocht u hier bezwaar tegen hebben, dan kunt u dat mondeling én schriftelijk kenbaar maken bij de kinderarts die uw kind behandelt.

Daarnaast kunnen de huisarts, de huisartsenpost en de apotheker een samenvatting van de medische gegevens inzien bij spoedeisende zorg buiten praktijkuren. Meer informatie kunt u lezen in de folder 'Uw rechten en plichten als patiënt'. Deze folder kunt u raadplegen op www.slingeland.nl (klik op: Patiënteninfo > Folders).

Slingeland Ziekenhuis
Kruisbergseweg 25

Postadres:
Postbus 169
7000 AD Doetinchem

Telefoon: (0314) 32 99 11
Internet: www.slingeland.nl